

**Пояснювальна записка
до проекту рішення Арцизької міської ради
«Про бюджет Арцизької міської територіальної громади
на 2022 рік»**

Враховуючи частину першу статті 75 Бюджетного кодексу України проект бюджету Арцизької міської територіальної громади на 2022 рік ґрунтується на показниках, визначених у прогнозі бюджету Арцизької міської територіальної громади на 2022 – 2024 роки, схваленому рішенням Виконавчого комітету Арцизької міської ради від 27 серпня 2021 року № 239.

На виконання частин першої та восьмої статті 75 Бюджетного кодексу України Міністерством фінансів України листами від 12 серпня 2021 року № 05110-14-6/25339 та від 20 вересня 2021 року № 05110-14-6/28755 доведені особливості складання проектів місцевих бюджетів на 2022 рік.

Проект бюджету Арцизької міської територіальної громади на 2022 рік розроблено на основі положень Бюджетного кодексу України, Податкового кодексу України, Бюджетної декларації на 2022 – 2024 роки, схваленої постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2021 року № 548, Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік».

**Особливості складання розрахунків під час формування проекту
бюджету Арцизької міської територіальної громади на 2022 рік**

- Під час визначення показників проекту бюджету Арцизької міської територіальної громади на 2022 рік враховані наступні показники, визначені Бюджетною декларацією на 2022 – 2024 роки, схваленою постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2021 року № 548.

Основні макропоказники економічного і соціального розвитку України у 2022 році:

Назва	2022 рік
Індекс споживчих цін (ІСЦ): грудень до грудня попереднього року, відсотки	106,2
Індекс цін виробників (ІЦВ): грудень до грудня попереднього року, відсотки	107,8

• Прогнозний прожитковий мінімум на 2022 рік:

	2022 рік		
	із січня	з липня	з грудня
Прожитковий мінімум, грн: на одну особу	2 393	2 508	2 589
для дітей віком до 6 років	2 100	2 201	2 272
для дітей віком від 6 до 18 років	2 618	2 744	2 833
для працездатних осіб	2 481	2 600	2 684
для осіб, які втратили працездатність	1 934	2 027	2 093

- Мінімальна заробітна плата та соціальні стандарти:**

- а) мінімальна заробітна плата:
 - з 01 січня 2022 року – у розмірі 6 500 грн, з 01 жовтня 2022 року – у розмірі 6 700 грн;
 б) посадовий оклад працівника І тарифного розряду Єдиної тарифної сітки:
 - з 01 січня 2022 року – у розмірі 2 893 грн, з 01 жовтня 2022 року – у розмірі 2 982 грн.

	Мінімальна заробітна плата		Посадовий оклад працівника І тарифного розряду Єдиної тарифної сітки	
	грн	Темпи приросту, %	грн	Темпи приросту, %
з 01 січня 2022 року	6 500		2 893	
з 01 жовтня 2022 року	6 700	3,1	2 982	3,1

1. Враховані обсяги міжбюджетних трансфертів на 2022 рік, визначені у Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік»,
 - освітня субвенція державного бюджету місцевим бюджетам – 91963900 грн;
 - базова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам у сумі 31404500 грн..

Формування дохідної частини місцевих бюджетів

При прогнозуванні дохідної частини бюджету Арцизької міської територіальної громади на 2022 рік були враховані норми Бюджетного Кодексу України зі змінами і доповненнями, Податкового Кодексу України зі змінами і доповненнями, інші нормативні документи, а також виконання дохідної частини бюджету за 9 місяців 2021 року, очікуване виконання за 2021 року, рішення Арцизької міської ради про встановлення на території громади місцевих податків і зборів та їх ставок.

З урахуванням зазначеного, доходи бюджету Арцизької міської територіальної громади на 2022 рік розраховано у сумі 273267560 грн, в тому числі доходи загального фонду 267980310 грн, доходи спеціального фонду – 5287250 грн..

Структура бюджету Арцизької міської територіальної громади на 2022 рік аналогічна до бюджету 2021 року, а саме найбільшу питому вагу має загальний фонд бюджету – 98,1%.

Показники доходів бюджету

Показники доходів бюджету наведені в додатку 1 до проекту рішення міської ради «Про бюджет Арцизької міської територіальної громади на 2022 рік».

Показники дохідної частини розраховані з урахуванням наступних вимог:

спрямування 13,44 відсотка акцизного податку з пального до бюджетів територіальних громад;

застосування до індексу споживчих цін, що використовується для визначення коефіцієнта індексації нормативної грошової оцінки сільськогосподарських угідь, земель населених пунктів та інших земель

несільськогосподарського призначення, а також для цілей оподаткування єдиним податком четвертої групи, із значенням 100 відсотків;

використання чинних ставок оподаткування, зокрема, з основних податків.

Крім того, на показники доходів бюджету мали вплив:

- зростання макропоказників та соціальних стандартів, що збільшить податкові надходження з податку на доходи фізичних осіб, місцевим податкам і зборам (податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, туристичного збору, єдиного податку платників I та II груп) та надходження від адміністративних зборів та платежів;
- збільшення або зменшення з 01.01.2022 року ставок земельного податку та орендної плати за землю відповідно рішень Арцизької міської ради від 09 липня 2021 року № 519-VIII «Про встановлення розмірів орендної плати за земельні ділянки на території Арцизької міської територіальної громади» та № 516-VIII «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку на 2022 рік», що об'єктивно вплине на надходження по платі за землю;
- постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.2021 року № 1147 « Про затвердження Методики нормативної грошової оцінки земельних ділянок», Закон України «Про оцінку земель» від 11.12.2003 року № 1378-IV зі змінами і доповненнями;
- Закон України «Про Державний бюджет України на 2022 рік від 02.12.2021 року № 1928-IX.

Основним джерелом формування дохідної частини бюджету громади, як і в попередні періоди, залишатиметься податок на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими агентами із доходів платника податку у вигляді заробітної плати, та податок на доходи фізичних осіб з грошового забезпечення, грошових винагород, одержаних військовослужбовцями, та інших виплат. Прогноз надходжень з податку на доходи фізичних осіб розраховано відповідно до єдиної ставки (18%) оподаткування доходів фізичних осіб, сталого підвищення мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму, подальшого зростання середньомісячної заробітної плати найманих працівників.

Прогнозні розрахунки по податку і збору на доходи фізичних осіб в частині 64% надходжень громади складає 77335,4 тис. грн. (зростання до очікуваного виконання 2022 року – 107,0%), при плануванні враховувалось:

- зростання мінімальної зарплати по Україні на 108,3%;
- надходження податку від оренди паїв у населення в розрахунку 6,0% від нго земель;
- збільшення надходжень від податку до місцевого бюджету громади на 4%.
- збільшення продуктивності праці, легалізації виплати заробітної плати.

Розрахункові надходжень бюджету Арцизької міської територіальної громади на 2022 рік:

- податок на прибуток підприємств комунальної власності - у сумі 36,0 тис. грн., темп росту до очікуваного виконання 2021 р. – 100,3%;

- **рентна плата за спецвикористання лісових ресурсів** – 1,1 тис. грн., яка сплачується за фактом спилу лісових дерев;
- **рентна плата за користування надрами** – 11,9 тис. грн., платники старостинські округи громади, у яких є скважини;
- **акцизний податок з реалізації підакцизних товарів** – 1865,2 тис. грн. і запланований на рівні очікуваного виконання 2021 р.;
- **акцизний податок з виробленого на території України пального** – 690,3 тис. грн., планується на рівні очікуваного виконання 2021 року;
- **акцизний податок з ввезеного на територію України пального** – 2297,0 тис. грн., платники АЗС громади;
- **податок на майно, відмінне від земельних ділянок** - 2075,4 тис. грн.. (темп росту до очікуваного виконання 2021 р. – 110,7%, враховано ріст мінімальної зарплати у 2022 р.; затверджені ставки податку, відповідно рішення міської ради від 09.07.2021 року № 517-УІІ « Про встановлення ставок та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на 2022 рік.»);
- **плата за землю** – 24294,5 тис. грн.. (зниження від очікуваного виконання 2021 року на 25,1%, що складає 8143,9 тис. грн. Значне зниження надходжень від податку пояснюється вступом в дію з 01.01.2021 р. Постанови КМУ від 03.11.2021 року № 1147 « Про затвердження Методики нормативної грошової оцінки земельних ділянок», де коефіцієнт для розрахунку нормативної грошової оцінки земель залізничного транспорту зменшений в 2 рази;
- **транспортний податок з юридичних осіб** – 250,0 тис. грн., що складає 105,7% очікуваних надходжень 2021 р.;
- **туристичний збір** - 10,0 тис. грн. і складає 100,0% очікуваних надходжень 2021 р.;
- **єдиний податок** - 31497,2 тис. грн., що складає 105,0% очікуваного виконання 2021 р., в т.ч. від 1-3 групи платників розрахований сумі 20392,2 тис. грн., темп росту до очікуваного виконання 2021 р. на рівні 108,0% (при розрахунку враховано ріст мінімальної зарплати по Україні на 108,3% і прожиткового мінімуму на 109,3%, та збільшення ставки податку для платників 2 групи податку по платникам міста Арциз на 5%, згідно рішення Арцизької міської ради від 09.07.2021 Р. № 5187-УІІІ «Про встановлення місцевих податків та зборів на 2022 рік»; від сільгосптоваровиробників розраховано у сумі 11105,0 тис. грн., темп росту

до очікуваного виконання 2021 р. – 99,8% та розрахований, згідно наданих декларацій податковим органам;

- **частина чистого прибутку (доходу) комунальних підприємств - 19,8 тис. грн.** на рівні очікуваного виконання 2021 року;

- **адміністративні штрафи** – 12,0 тис. грн., що становить 108,1% очікуваних надходжень 2021 р.;

- **адміністративні штрафи** та штрафні санкції за порушення законодавства у сфері виробництва та обігу алкогольних напоїв та тютюнових виробів – 100,0 тис. грн., запланований менше очікуваного виконання 2021 р. на 77,2 тис. грн.;

- **адміністративний збір за державну реєстрацію фізичних та юридичних осіб** - 79,2 тис. грн., темп росту до очікуваного виконання 2021 року - 109,0% (ріст прожиткового мінімуму у 2022 році становить 109,3% до 2021 року);

- **плата за надання інших адмінпослуг** послуг 1506,4 тис. грн. (зростання до очікуваного виконання 2021 року – 107,9%, ріст прожиткового мінімуму на 109,3%);

- **адміністративний збір за державну реєстрацію майнових прав на нерухоме майно** – 656,3 тис. грн. (зростання до очікуваного виконання 2021 року – 107,5%, ріст прожиткового мінімуму на 109,3%);

- **плата за скорочення термінів надання послуг у сфері державної реєстрації речових прав, фізичних, юридичних осіб** – 14,0 тис. грн., темп росту до очікуваного виконання 2021 року – 102,7%;

- **надходження від оренди майна комунальної власності** - 40,5 тис. грн. і до очікуваного виконання 2021 р. складає 100,1%, ;

- **держмити** 385,1 тис. грн., до очікуваного виконання 2021 р. складає 100,2%;

- **інші надходження** 66,6 тис. грн., заплановані на рівні надходжень від зовнішньої реклами і менше очікуваного виконання 2021 р. на 140,8 тис. грн.;

По спеціальному фонду бюджету на 2022 р. враховані надходження:

- екологічного податку прогнозуються в обсязі 102,0 тис. грн. і складають 102,2% очікуваного виконання 2021 р.;

- власні надходження бюджетних установ передбачено в обсязі 5185,3 тис. грн. Очікувані надходження 2021 року – 6088,2 тис. грн. Зменшення прогнозних показників у порівнянні з очікуваними надходженнями поточного року на 902,9 тис. грн. і пояснюється не включенням до

планових показників 2022 року благодійних внесків, дарунків у сумі 1139,4 тис. грн., які передбачити завчасно не можливо.

В розрізі власних надходжень:

- * плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю заплановано у сумі 3633,7 тис. грн., що складає 124,0% очікуваного виконання 2021 р. (у 2021 р. батьківська плата по відділу освіти надходила не в повному обсязі через поширення коронавірусної хвороби COVID- 19 та карантин (до плану (– 792,6 тис. грн.);

- * надходження бюджетних установ від додаткової (господарської) діяльності заплановані на рівні надходжень 2021 р. у сумі 1505,0 тис. грн.;

- * плата за оренду майна бюджетних установ планується отримати у сумі 26,5 тис. грн. згідно поданих розрахунків надходжень до спеціального фонду відділу освіти;

- * надходження, що отримують бюджетні установи від підприємств, організацій, фізичних осіб та від інших бюджетних установ для виконання цільових заходів у сумі 20,0 тис. грн. по відділу освіти, молоді і спорту на продукти харчування від благодійних внесків суб'єктів підприємницької діяльності.

ВИДАТКИ

Видатки бюджету Арцизької міської територіальної громади на 2022 рік заплановано у сумі 273267560 грн, у тому числі обсяг видатків загального фонду бюджету – 267980310 грн. та видатків спеціального фонду – 5287250 грн.

У структурі видатків бюджету Арцизької міської територіальної громади на 2022 рік найбільшу питому вагу складають видатки на оплату праці працівників бюджетних установ, які фінансуються з бюджету Арцизької міської територіальної громади (*без урахування видатків на оплату праці працівників комунальних установ*) – 76,4 %, що складає 204608941 грн..

Найбільшу питому вагу у видатковій частині загального фонду бюджету Арцизької міської територіальної громади , а саме 217422169 грн. складають видатки соціальної спрямованості: майже 81,1 % видатків спрямовувалися на такі галузі: «Освіта», «Соціальний захист і соціальне забезпечення», «Охорона здоров'я», «Культура і мистецтво», «Фізична культура і спорт».

Видатки спеціального фонду проєкту бюджету Арцизької міської територіальної громади на 2022 рік у сумі 5287250грн. передбачені за рахунок власних надходжень бюджетних установ – 5185250 грн; екологічного податку – 102000 грн;

Освіта

Обсяг видатків загального фонду по галузі «Освіта» в проєкті бюджету Арцизької міської територіальної громади запланований на 2022 рік на суму 178809411 грн., в тому числі за рахунок освітньої субвенції з державного бюджету у сумі 91963900грн..

Відповідно до частини третьої статті 103² Бюджетного кодексу України освітня субвенція розподіляється між відповідними бюджетами на основі формули, яка розробляється центральним органом виконавчої влади,

що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти, та затверджується Кабінетом Міністрів України і враховує, зокрема, такі параметри:

- 1) кількість учнів закладів загальної середньої освіти;
- 2) розрахункову наповнюваність класів;

Розподіл обсягу освітньої субвенції між місцевими бюджетами щороку здійснюється на підставі контингенту учнів усіх типів закладів загальної середньої освіти станом на 5 вересня року, що передує плановому бюджетному періоду.

У загальному обсязі освітньої субвенції враховано видатки на зростання соціальних стандартів та контингенту учнів, що здобувають загальну середню освіту.

Мережа галузі «Освіта» нараховує 30 бюджетних установ, з них:

- ✓ 13 закладів дошкільної освіти;
- ✓ 13 закладів загальної середньої освіти;
- ✓ 1 інклюзивно-ресурсний центр;
- ✓ 1 позашкільних закладів освіти;
- ✓ 1 Арцизький центр професійного розвитку педагогічних працівників;
- ✓ 1 інший заклад;

Із загального обсягу видатків по галузі «Освіта» найбільшу питому вагу складають видатки на виплату заробітної плати з нарахуваннями – 155894918 грн, або 87,2 % від загальної суми. Затверджена чисельність закладів освіти на 2021 – 2022 навчальний рік - 975,75 шт.од., в тому числі «Надання дошкільної освіти» - 238,0 шт.од., «Надання загальної середньої освіти закладами середньої освіти» - 691,0 шт.од., «Надання позашкільної освіти» - 9,25 шт.од., «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» - 9,0 шт.од., «Забезпечення діяльності інших закладів у сфері освіти» - 18,0 шт.од., «Забезпечення діяльності інклюзивно-ресурсних центрів» - 7,5 шт.од., «Керівництво у сфері освіти» - 3,0 шт.од..

Видатки на харчування та оздоровлення по галузі «Освіта» враховані в сумі 7948330 грн. Вартість харчування на 2022 рік затверджено у сумі 42,0 грн. в закладах дошкільної освіти, 25 грн. в закладах середньої освіти. Слід зазначити, що враховано харчування учням 1-4-х класів закладів загальної середньої освіти до кінця учбового року, на безоплатне харчування пільгових категорій учнів на рік.

Охорона здоров'я

Видатки загального фонду місцевого бюджету на галузь «Охорона здоров'я», враховані кошти бюджету Арцизької міської територіальної громади в загальній сумі 7691208 грн., та передбачаються на оплату за енергоносії та комунальні послуги, що споживаються комунальними некомерційними підприємствами охорони здоров'я Арцизької міської ради.

Соціальний захист та соціальне забезпечення

З бюджету Арцизької міської територіальної громади фінансується комунальна установа «Центр надання соціальних послуг» зі штатною чисельністю 21,0 шт.од.. Видатки на 2022 рік плануються у сумі 3775393 грн., в тому числі оплата праці з нарахуваннями у сумі 3725953 грн., що є

98,7% обсягу видатків. Кількість обслуговуваних підопічних – 162 особи, 8 сімей з загальною чисельністю 26 дітей..

Кошти у сумі 395000грн. заплановано на придбання путівок для оздоровлення дітей.

Культура та мистецтво

Видатки бюджету Арцизької міської територіальної громади на 2022 рік (загальний фонд) по галузі «Культура і мистецтво» визначені видатки в сумі 21875557 грн.

За рахунок видатків галузі утримуватимуться 16 установ, у тому числі:

- *Публічна бібліотечна система* - 1
(у тому числі 12філій)
- *Музей* - 1
- *Будинки культури, клуби* - 11
- *Школи естетичного виховання* - 2
- *Інший заклад* - 1

Штатна чисельність закладів та установ культури складає 147 шт.од.

В 2022 році найбільшу питому вагу складатимуть видатки на виплату заробітної плати з нарахуваннями – 19296820 грн. або 88,9 % від загальної суми.

Видатки на оплату комунальних послуг та енергоносіїв заплановані в обсязі 1572184 грн або 7,1 % від загальної суми.

Фізична культура

З бюджету Арцизької міської територіальної громади фінансується дитячо – юнацька спортивна школа зі штатною чисельністю 23,5 шт. од. Видатки плануються у сумі 3541150грн., з них на оплату праці з нарахуваннями у сумі 3137018 грн., що є 89,9% видатків.

Утримується КП « АФСП «Колос» Арцизької міської ради зі штатною чисельністю 14,0 шт.од. Видатки на 2022 рік складають у сумі 1363450грн., з них оплата праці з нарахуваннями у сумі 1332250грн..

Житлово-комунальне господарство

Житлово-комунальне господарство є однією з основних сфер економіки, так як впливає на всі сфери господарювання, а результати діяльності відчуває на собі кожний мешканець міста.

Обсяг видатків бюджету Арцизької міської територіальної громади (загальний фонд) на 2022 рік на житлово-комунальне господарство визначено у сумі 19132986. грн.

Із загальної суми видатків найбільшу питому вагу планується спрямувати на виконання заходів, пов'язаних з утриманням та благоустроєм території міста та сіл громади поліпшенням його естетичного вигляду, збереженням об'єктів благоустрою та створенням безпечних умов життєдіяльності з них, збереження мереж водопровідно – каналізаційного господарства.

Здійснення заходів із землеустрою

Видатки бюджету Арцизької міської територіальної громади на 2022 рік на здійснення заходів із землеустрою визначені видатки у сумі 300000грн.

Державне управління

На забезпечення функціонування виконавчих органів Арцизької міської ради в 2022 році за КТПКВКМБ 0100 «Державне управління» у бюджеті Арцизької міської територіальної громади передбачені видатки на загальну суму 22892478 грн. , що є 8,5% від загального обсягу бюджету. В 2022 році найбільшу питому вагу складатимуть видатки на виплату заробітної плати з нарахуваннями – 20056696 грн., а саме 87,6% видатків на управління.

Резервний фонд місцевого бюджету

Відповідно до статті 24 Бюджетного кодексу України резервний фонд бюджету формується для здійснення непередбачених видатків, що не мають постійного характеру і не могли бути передбачені під час складання проєкту бюджету. Резервний фонд бюджету не може перевищувати одного відсотка обсягу видатків загального фонду відповідного бюджету. Порядок використання коштів з резервного фонду бюджету затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 року № 415.

Резервний фонд у проєкті бюджету Арцизької міської територіальної громади на 2022 рік визначений у розмірі 100000 грн.

Обґрунтування особливостей міжбюджетних взаємовідносин та надання субвенцій на виконання інвестиційних проєктів

(п.п. г) п.п. 1) п. 1 ст.76 Бюджетного кодексу України)

Пунктом 5 частини другої статті 41 Бюджетного кодексу України передбачено, що до набрання чинності законом про Державний бюджет України на поточний бюджетний період перерахування міжбюджетних трансфертів здійснюється відповідно до обсягів, визначених у проєкті закону про Державний бюджет України на плановий бюджетний період, поданому Кабінетом Міністрів України до Верховної Ради України.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» Арцизькій міській територіальній громаді передбачено освітню субвенцію та базову дотацію.

Освітня субвенція визначена в сумі 91963900 грн., що на 3214100 грн. або на 3,49% більше в порівнянні з показниками 2021 року.

У відповідності до Постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2015 року № 6 «Деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам» (зі змінами та доповненнями) освітня субвенція спрямовується на оплату праці з нарахуваннями педагогічних працівників закладів та установ освіти.

Горизонтальне вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів здійснено на 2022 рік на базі діючого законодавства з урахуванням положень статей 98–100 та пункту 24² розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України.

При здійсненні розрахунку обсягу дотацій базової для бюджетів територіальних громад враховується кількість населення станом на 01 січня 2021 року (за даними Державної служби статистики України) та фактичні надходження податку на доходи фізичних осіб (у відрахуваннях) за 2020 рік (за даними Державної казначейської служби України), індекс податкоспроможності відповідного бюджету.

Індекс податкоспроможності є коефіцієнтом, що визначає рівень податкоспроможності бюджету місцевого самоврядування порівняно з аналогічним середнім показником по всіх бюджетах місцевого самоврядування в Україні (крім бюджетів міст Києва та Севастополя) у розрахунку на одну людину.

Базова дотація складає у сумі 31404500грн., що на 5684200 грн. більше в порівнянні з показниками 2021 року.

Начальник фінансового управління
Арцизької міської ради

Ірина ГРИНЬКО